

Metamedij

Udruga za razvoj audio-vizualne umjetnosti

Metamusic

- [Početna](#)
- [O nama](#)
- [MM lab](#)
- [MI+ platforma](#)
- [Media Mediterranea](#)
- [Medijski kultivator](#)
- [Mladi na mreži](#)
- [Metamusic](#)
- [Metamedia set](#)
- [Natječaji](#)
- [Publikacije](#)
- [Izmisliti prostor](#)
- [Kontakt](#)
- [English](#)

07/08 2021

23. MM: Razgovor s Hrvojem Hiršlom, autorom instalacije „Kolaps“

[Media Mediterranea](#), [Novosti](#)

Povodom izlaganja umjetničke instalacije "Kolaps" u sklopu 23. Media Mediterranea festivala u Augustovom hramu u Puli, razgovarali smo s umjetnikom Hrvojem Hiršlom, dugogodišnjim suradnikom Udruge Metamedij i prijateljem festivala. Od njega smo prvo htjeli doznati što predstavlja umjetnička instalacija "Kolaps" i o kakvom je projektu riječ?

– Projekt je započet prije dvije godine kada mi je dr. Neven Šantić, fizičar koji je se bavi kvantnom optikom, javio da je na postdoktoratu na Max Planck Institutu u Garchingu pored Münchena te da bi možda mogli napraviti neki projekt zajedno. To je bio početak mog istraživanja vezanog uz kvantne fenomene, i prije sam bio zainteresiran za tu materiju, ali nikada nisam išao duboko u nju. Kao posljedicu toga, napisao sam tekst „Limit reprezentacije“ koji istražuje povezanost između umjetnosti i znanosti na razini intrinzičnog problema vizualiziranja, pojašnjavanja i analogije kojima se obje služe da bi objasnili realnost oko sebe. Sam projekt je povećanje eksperimenta sa dvostrukim procjepom, koji je inače sam po sebi velik svega nekoliko centimetara, dok je u ovoj instanci povećan do nekakvog maksimuma te je trenutno na tri do četiri metra. U ta dva mala procjepa, šaljem jako puno svjetlosti, a ono što se vidi kao projekcija jest posljedica prodiranja fotona kroz te male procjepce. Ovim eksperimentom pokazuje se da prirodna stvarnost nije takva, dok ju netko ne promatra, ona se ne definira. Eksperimentom možemo vidjeti fotone koji prolaze

slobodno kroz procijepe i tvore jako veliki broj linija što dokazuje da su oni u stvari val, no kada bi ih mjerili, dobili bi samo dvije linije što bi značilo da su čestice. Zaključak je da se jako čudno ponašaju, kao da „znaju“ da ih netko mjeri. To je zbog toga što je proces gledanja/mjerenja zapravo oblik interakcije, mi utječemo na našu realnost promatrajući je. Kada se radi o velikim objektima utjecaj je jako malo ali kada promatramo nešto jako malo (čestice) mi utječemo na njih te mijenjamo njihovo stanje. Kada gledamo jedni druge fotoni se odbijaju od naše površine te nam omogućuju da vidimo svijet oko sebe. Kada se radi o jako malim česticama, da bi ih vidjeli, moramo na njih poslati neku drugu česticu ili val kako bi se odbio od njihove površine a bi naš instrument to zabilježio. To je donekle kao jako mali „biljar“ jer sve što gledamo onda nikad ne vidimo kako stvarno je bilo prije nego smo ga pokušali vidjeti.

Kakav je odnos znanosti i umjetnosti prikazan ovom instalacijom?

– Osobno me veoma interesiraju skrivene strukture tako da pokušavam razvijati metode, principe ili načine kako da ih vizualiziram i približim ljudima. Kroz ovu instalaciju, pokušao sam približiti taj odnos veličina kvantne razine i ljudske veličine. Mi zapravo živimo u toj realnosti i dio smo nje, dok je kvantna interpretacija samo jedan od načina gledanja te realnosti. To što se fotoni na tako jako maloj veličini ponašaju drugačije nego u našoj prirodi stvarnosti je samo zbog toga što ne funkcioniramo na istoj veličini. Kao ljudi smo ograničeni evolucijom da vidimo stvari na određeni način, zapravo vidimo na jako funkcionalan način da bi se mogli snaći unutar naše okoline. Kada bi stvarno vidjeli prirodu stvarnosti, najvjerojatnije bi se pogubili, vidjeli bi energetska polja, vidjeli bi da tlo ispod naših nogu uopće nije čvrsto. S druge strane, to je samo znanstvena interpretacija, sama priroda stvarnosti je vjerojatno još luđa od svega toga. Ovo su samo analogije, primjeri kako pokušavamo objasniti realnost zato smatram da je umjetnost ovdje veoma važna jer dodaje jednu drugačiju perspektivu. Glavna prednost umjetnosti je da može različite discipline međusobno povezati međusobno te ih na jako slobodan način koristiti i onda uz to dodati još taj dio svoje ”magije”, tog začina koji je nasumičnost da bi doprijeti do novih saznanja.

Koju ulogu ima zvuk u instalaciji?

– Zvuk kojeg možemo čuti, posljedica je fotoćelije koja hvata fotone koji prolaze kroz procijepe. Dakle, čujemo direktnu svjetlost koja prolazi. Kada sam prvi put testirao uređaj kojim se stvara projekcija, shvatio sam da je ona naravno statična zbog prirode tog eksperimenta, ali da će zapravo najvjerojatnije publici predstavljati problem da do kraja percipira značaj toga što vide, a najbolji način kako da se to pojača je upravo kroz zvuk, sonifikacijom tog procesa. Smatrao sam da je potrebno koristiti sve moguće načine da se pojača to iskustvo. Obično kada govorimo o slici, najlakše to radimo kroz zvuk, on pojačava sliku barem za pedeset posto.

Kakva je emocija zamišljena da se izazove instalacijom kod publike?

– Želio sam, bez obzira što će ljudi unaprijed pročitati uvod, da osjete neku prisutnost, da se nalaze ispred nečega što je neobično, nešto što će ih zaintrigirati, potaknuti neku znatiželju potaknuti, i da je pomalo onozemaljsko, rekli bi sakralno.

Onda je Augustov hram ispao kao idealna lokacija izlaganja ove instalacije?

Kada mi je kustosica ponudila lokaciju Augustovog hrama za izlaganje, činilo mi se kao najbolja moguća prva izložba tog projekta. Ono nešto što znam o Rimljanima i njihovoj tehnološkoj povijesti je između ostalog da su bili pioniri nanotehnologije, što je tek nedavno otkriveno. Inače me intrigira odnos porijekla znanja kroz primjere nekih velikih iskoraka kroz ljudsku povijest i toga koliko se u međuvremenu tog znanja izgubilo. Sama instalacija po sebi, iako je svjetlosna dosta je zahtjevnija za gledatelja zbog mraka u kojeg uranja pogledom. Zanimljivim mi se čini, a pogotovo u ovom primjeru, kada umjetnički rad ovisi o prostoru i lokaciji u kojem se izlaže, iznova se dobiva drugačiji doživljaj samog rada.

U kojoj mjeri je instalacija povezana sa temom ovogodišnjeg festivala inscenirane autentičnosti?

– Cijela naša realnost je po samoj prirodi subjektivna, ne može biti objektivna, to je još jedan od problema znanosti. Određeni principi se naravno mogu ponavljati i služiti konačnoj svrsi, ali sam način pogleda i perspektiva mijenja se kroz povijest, što znači da nikada nije bilo objektivno, da se te neke paradigme uvijek izokrenu i da ono što smo mislili na početku, je samo jedan mali fragment svega ostaloga. Tako da objektivnost ne postoji a samim time ni autentičnost jer je sve konstrukt na kraju krajeva.

Razgovarala Andrea BUDIĆ

Fotografije Paolo VALENTI

Tags: [Hrvoje Hiršl](#)

← [Zadnji dan 23. Media Mediterranea festivala](#)

[23. Media Mediterranea festival – drugi dan](#) →

[RSS 2.0](#) | [trackback](#)

- [Facebook](#)
- [Instagram](#)
- [Vimeo](#)
- [Bandcamp](#)
- [Soundcloud](#)
- [Kontakt](#)

© 2021 Metamedij, sva prava pridržana / all rights reserved

Zaklada
Kultura nova

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
Republic
of Croatia
Ministry
of Culture

ISTARSKA
ZUPANIJA
REGIONE
ISTRIANA

GRAD PULA - POLA
CITTÀ DI PULA - POLA

